

Приложение № 1

към чл. 16 от Наредба за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието¹

Частична предварителна оценка на въздействието ²	
Институция: Министерство на финансите	Нормативен акт: Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за мерките срещу изпирането на пари
За включване в законодателната програма на Министерския съвет за периода:	Дата: 15 - 30.04.2023 г.
Лице за контакт: Елица Иванова Снежанка Колева	Телефон и ел. поща: 02 / 9859 2448; e-mail: e.d.ivanova@minfin.bg 02 / 9859 2406; e-mail: s.koleva@minfin.bg
1. Проблем за решаване: Предприемане на действия в изпълнение на мерките за борба с изпирането на пари, заложи в Плана за действие с мерки за адресиране на последващите ангажменти на Република България след присъединяването към Валутния механизъм II (ERM II), Плана за действие за ограничаване на рисковете от изпиране на пари и финансиране на тероризма, установени в Националната оценка на риска от изпирането на пари и финансиране на тероризма и част от Препоръките от Доклада за България от Петия оценителен кръг на Комитета на експертите за оценка на мерките срещу изпирането на пари към Съвета на Европа (MONEYVAL) Мерките за борба с изпирането на пари са основен елемент от Плана за действие с мерки за адресиране на последващите ангажменти на Република България след присъединяването към ERM II. Една част от дейностите за изпълнение на тези мерки не са свързани с необходимост от нормативни промени и вече са изпълнени или в процес на изпълнение. Изпълнението на други мерки обаче изисква промени в нормативната рамка. С Решение № 672 на Министерския съвет от 17 септември 2021 г. беше одобрен План за действие за ограничаване на рисковете от изпиране на пари и финансиране на тероризма, установени в Националната оценка на риска, в който също са предвидени някои мерки, чието изпълнение изисква законодателни мерки. Наред с това в рамките на процедурата по проверка на съответствието от страна на Европейската комисия бяха констатирани някои неточности при въвеждане в националното законодателство на Директива (ЕС) 2018/843 на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма (Директива (ЕС) 2018/843), които следва да бъдат отстранени.	

¹ Приета с ПМС № 301 от 14.11.2016 г. Обн. ДВ. бр.91 от 18 ноември 2016 г., изм. ДВ. бр.5 от 17 януари 2017 г., изм. и доп. ДВ. бр.84 от 29 септември 2020 г.

² Образецът на частична предварителна оценка на въздействието е в сила от 1 януари 2021 г.

Предвид горепосоченото със заповед на министъра на финансите ЗМФ-345/12.05.2022 г. беше създадена междуетатствена работна група за изготвяне на законопроект за изменение и допълнение на Закона за мерките срещу изпирането на пари (ЗМИП) с цел изпълнение на мерките, залегнали в **Плана за действие с мерки за адресиране на последващите ангажименти на Република България след присъединяването към ERM II** (т. 4) и в Плана за действие за ограничаване на рисковете от изпиране на пари и финансиране на тероризма, установени в Националната оценка на риска от изпирането на пари и финансиране на тероризма.

Междуетатствено, на 18.05.2022 г., в рамките на 63-то Пленарно заседание на Комитета MONEYVAL към Съвета на Европа в гр. Страсбург, Франция, беше приет Докладът за България от Петия оценителен кръг на Комитета на експертите за оценка на мерките срещу изпирането на пари към Съвета на Европа (MONEYVAL). Оценката за Република България започна през 2020 г. и обхваща периода 01.01.2014 г. – 17.09.2021 г. В резултат на така приетия Доклад за България (с 5 бр. непосредствени резултата, оценени като „Ниска ефективност“, и 6 бр. непосредствени резултата, оценени като „Средна ефективност“). Неизпълнението на препоръки от Доклада за България от Петия оценителен кръг на Комитета би имало изключително негативен репутационен ефект за страната и би засегнало както публичния, така и частния сектор.

Горепосоченото обуславя необходимостта от приемането на Закон за изменение и допълнение на Закона за мерките срещу изпирането на пари с оглед подобряване на ефективността и постигане на пълно съответствие на българското превантивно законодателство срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма с изискванията на Директива (ЕС) 2018/843 и стандартите на FATF.

Действащото законодателство по отношение превенцията на изпирането на пари и финансирането на тероризма не отговаря напълно на всички изисквания на европейското законодателство в тази област и на стандартите на FATF. Това ще се отрази негативно на процеса по присъединяване на България към еврозоната. То е от естество да изложи страната на репутационен риск, което би засегнало както публичния, така и частния сектор.

Посочените проблеми не могат да се решат в рамките на съществуващото законодателство единствено чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности.

Идентифицирани са следните основни проблеми, слабости или несъответствия:

1.1. Липса на ефективни механизми за идентифициране на лицата, които предоставят услуги по дружествено управление и на адекватни процедури за проверка на служителите, ангажирани в предоставянето на услуги по дружествено управление (напр. адвокати, счетоводители, данъчни съветници и др.).

Действащата нормативна рамка не предвижда достатъчно ефективни механизми за идентифициране на лицата, които предоставят услуги по дружествено управление и адекватни процедури за проверка на служителите, ангажирани в предоставянето на този вид услуги. Разпоредбите на Директива (ЕС) 2018/843 (член 47) и стандартите на FATF изискват тези лица да подлежат на лицензиране или регистрация, докато ЗМИП предвижда само изискване тези услуги да бъдат изрично посочени в предмета на дейност на лицата, които ги предоставят по занятие (чл. 105, ал. 4 от ЗМИП). Доколкото тези дейности се определят като високорискови за целите на мерките срещу изпирането на пари, липсата на регистър на лицата, които ги извършват, не само затруднява надзора, но и повишава общия риск за правилно прилагане на закона.

1.2. Неефективност и бавност на механизма за разрешаване на несъответствия между информацията за действителна собственост в Търговския регистър и регистъра на ЮЛНЦ и информацията за действителна собственост, установена по други канали, както и въвеждане в регистрите на конкретна бележка за наличие на несъответствие.

При сега действащата правна уредба, в случай на несъответствие между информацията за действителна собственост в съответния регистър и информацията за действителна собственост, установена по други канали, напр. в процеса по комплексна проверка съгласно ЗМИП, единственият начин за преодоляване на несъответствието е съдебно решение или заявление от самото юридическо лице или друго правно образувание.

По-конкретно има два възможни механизма за коригиране на несъответствието:

- Прилагането на разпоредбата на чл. 118, ал. 4 от ЗМИП по отношение на лице по чл. 61, ал. 1 или по чл. 62, ал. 1 от ЗМИП: ако лице, което след като е наказано с глоба или с имуществена санкция за неизпълнение на задължение за заявяване на вписване на данните по чл. 63, ал. 4 от ЗМИП, не заяви вписване в определения срок, се наказва всеки месец до заявяване на вписването. Тези действия са от компетентност на Агенция по вписванията.

- Постановяването на съдебно решение въз основа на искане направено от прокурор или друго заинтересовано лице. Съгласно чл. 29 от ЗТРРЮЛНЦ всяко лице, което има правен интерес, както и прокурорът, може да предяви пред окръжния съд по седалището на търговеца иск за установяване на нищожност или недопустимост на вписване, както и за несъществуване на вписано обстоятелство. Ако искът по чл. 29 от ЗТРРЮЛНЦ бъде уважен, заличаването на вписването се извършва от Агенция по вписванията въз основа на служебно изпратения от съда акт, както и по искане на заинтересованото лице или на прокурора.

Посочените механизми не са ефективни и този проблем е идентифициран както от Европейската комисия, така и от Комитета Moneyval. Директивата освен това изисква своевременното отстраняване на несъответствията (член 30, пар. 4 и чл. 31, пар. 5), каквато своевременност съществуващите към момента механизми не са в състояние да осигурят.

1.3. Неточно прилагане на някои мерки срещу изпирането на пари, констатирани в Доклада за оценка на България от петия оценителен кръг на MONEYVAL и неточности или непълноти при транспонирането на някои текстове от Директива (ЕС) 2018/843, установени в рамките на процедурата на Европейската комисия за проверка на съответствието с разпоредбите на Директива (ЕС) 2018/843 (conformity check).

За точното въвеждане на изискванията на Директива (ЕС) 2018/843 са необходими изменения и допълнения на ЗМИП, насочени към разрешаване на установените несъответствия, описани и в т. 1.1. по-горе.

1.4. Някои проблеми от практическо естество, констатирани при прилагането на ЗМИП или ЗМФТ от надзорните органи (дирекция „Финансово разузнаване“ на ДАНС, Българската народна банка, Комисията за финансов надзор).

Сред проблемите, констатирани от надзорните органи в правоприлагащата им дейност, са неясни изисквания във връзка с идентификацията на физическите лица, които са законни представители или пълномощници на юридическото лице – страна по деловото взаимоотношение.

Посочените проблеми засягат пряко задължените лица по чл. 4 от ЗМИП, както и непряко техните клиенти и контрагенти. Непълното или неправилно транспониране на Директива (ЕС) 2018/843 е равносилно на нетранспониране на европейски нормативен акт, т.е. липса на хармонизация, което може да доведе до санкции за страната, вкл. в контекста на получените до момента от България писма в информационна фаза относно членове 30 и 31 от Директива (ЕС) 2015/849. Неизпълнението на препоръките от Доклада на Комитета Moneyval може да доведе до добавянето на България в списъка на държавите под засилен мониторинг (т.нар. „сив списък“) на FATF, което

освен репутационен риск за публичния и частния сектор, ще затрудни и забави търговския оборот с международни партньори, вкл. банковите операции.

Хармонизирането на европейското законодателство в сферата на мерките срещу прането на пари и финансирането на тероризма, изпълнението на последващите ангажименти на Република България след присъединяването към ERM II и изпълнението на препоръките на Комитета Moneyval са необходимо условие и част от процеса по присъединяване към еврозоната.

Не са извършвани последващи оценки на нормативния акт от страна на органите по прилагане. Оценка на рамката за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма в България обаче е извършена от Петия оценителен кръг на Комитета на експертите за оценка на мерките срещу изпирането на пари към Съвета на Европа (MONEYVAL). Оценката за Република България започна през 2020 г. и обхваща периода 01.01.2014 г. - 17.09.2021 г. Информация за резултатите от оценката е представена по т. 1.1. по-горе.

2. Цел:

„Изпълнение на ангажименти, поети от Република България във връзка с присъединяването на страната към еврозоната, постигане на пълно съответствие с Директива (ЕС) 2018/843, и предотвратяване попадане на страната в „сивия списък“ на FATF“

С приемането на очертаните по т. 1.1 промени в Закона за мерките срещу изпирането на пари се цели укрепване на рамката за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма, и привеждането ѝ в пълно съответствие с Директива (ЕС) 2018/843, стандартите на FATF в областта на мерките срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма и изпълнение на ангажиментите, поети от България във връзка с присъединяването ѝ към Валутния механизъм II (ERM II).

В тази връзка са идентифицирани следните конкретни цели:

2.1. Създаване на ефективни механизми за идентифициране на лицата, които предоставят услуги по дружествено управление и на адекватни процедури за проверка на лицата, ангажирани в предоставянето на услуги по дружествено управление (напр. адвокати, счетоводители, данъчни съветници и др.), а именно допълване и прецизиране на критериите към лицата по чл. 4, т. 15, 16 и 18 от ЗМИП и създаване на регистрационен режим за лицата, извършващи по занятие дейностите по чл. 4, т. 16 от ЗМИП;

2.2. Създаване на нов, по-ефективен механизъм за отбелязване на несъответствия между информацията за действителна собственост в Търговския регистър и регистъра на ЮЛНЦ и информацията за действителна собственост, установена от задължените лица по чл. 4 от ЗМИП по други канали, както и въвеждане в регистрите на възможност за конкретно отбелязване за наличие на несъответствие;

2.3. Отстраняване на неточностите в прилагането на мерките срещу изпирането на пари, установени в Доклада за оценка на България от петия оценителен кръг на MONEYVAL и на неточностите и непълнотите, установени в рамките на процедурата на Европейската комисия за проверка на съответствието с разпоредбите на Директива (ЕС) 2018/843 (conformity check);

2.4. Прецизиране на текстове – промени от техническо естество, чиято необходимост е идентифицирана от надзорните органи (дирекция „Финансово разузнаване“ на ДАНС, Българската народна банка, Комисията за финансов надзор) в хода на прилагането на ЗМИП.

Така например са конкретизирани изискванията във връзка с идентификацията на физическите лица, които са законни представители или пълномощници на юридическото лице – страна по деловото взаимоотношение.

Приемането на акта е в съответствие с намеренията на България за присъединяване към еврозоната и приетото в тази връзка Решение № 656 на Министерския съвет от 17 септември 2020 г. за

одобряване на Плана за действие с мерки за адресиране на последващите ангажменти на Република България след присъединяването към ERM II (т. 4).

В резултат от изпълнените от компетентните институции конкретни ангажменти ще бъде предотвратено откриването на наказателна процедура спрямо България за нехармонизиране с европейското законодателство, ще бъдат изпълнени ангажменти, които са предпоставки в пряка връзка с присъединяването на страната към еврозоната, и ще бъде предотвратено включването на България в „сивия списък“ на FATF.

3. Заинтересовани страни:

Кръгът заинтересовани лица е определен с оглед обхвата на самия ЗМИП, както и въз основа на препоръките от Доклада на комитета MONEYVAL, националната оценка на риска и други стратегически документи (План за действие с мерки за адресиране на последващите ангажменти на Република България след присъединяването към ERM II, План за действие за ограничаване на рисковете от изпиране на пари и финансиране на тероризма, установени в Националната оценка на риска). Проведени са обществени консултации по законопроекта през март 2023 г.

Заинтересованите страни могат да бъдат основно обособени в следните категории:

Преки заинтересовани страни:

- Държавни органи и институции, в т.ч. основно:
 1. Регулаторни, надзорни и други органи, които имат за цел хармонизиране на изискванията на националното законодателство с тези на Директива (ЕС) 2018/843 и прилагане на надзорни дейности по отношение на лицата, на които е вменено да изпълняват мерки за превенция на използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, и други дейности по превенция. В тази категория попадат Министерство на финансите, Министерство на правосъдието, Българската народна банка, Национална агенция за приходите, Комисия за финансов надзор, Агенция по вписванията (която поддържа регистрите за вписване на обстоятелства за действителните собственици на всички правни образувания, които имат дейност на територията на страната);
 2. Финансово-разузнавателното звено (Специализирана административна дирекция „Финансово разузнаване“ при Държавна агенция „Национална сигурност“), което има едновременно функции по превенция (надзорни компетенции, обмен на информация, извършване на стратегически анализи и други) и противодействие на изпирането на пари и финансирането на тероризма (основно чрез извършваните финансово-разузнавателни анализи).
- Представители на частния сектор:
 3. Лица, които към момента са изчерпателно изброени в чл. 4 от ЗМИП, т.нар. задължени субекти по ЗМИП – неограничен брой.

Косвени заинтересовани страни:

1. Клиентите и контрагентите на задължените субекти по ЗМИП – неограничен брой.
2. Държавни органи, организации, юридически лица със стопанска и нестопанска цел, граждани и бизнеса, вкл. чрез техни организации, в качеството им на заинтересовани страни в отделни случаи (като засегнати участници в обществените консултации) – неограничен брой.

4. Варианти на действие по посочения проблем. Анализ на въздействията:

Вариант 0 „Без действие“:

Описание:

При този вариант няма да бъде нормативно уреден кръгът от въпроси по т. 1.1 от раздел 1 на настоящия формуляр, изискванията на Директива (ЕС) 2018/843 няма да бъдат въведени в националното законодателство в тяхната цялост и няма да бъде изпълнена част от **Плана за действие с мерки за адресиране на последващите ангажменти на Република България след присъединяването към ERM II**. Наред с това съществува реална опасност неизпълнението на препоръките от Доклада за България от Петия оценителен кръг на Комитета на експертите за оценка на мерките срещу изпирането на пари към Съвета на Европа (MONEYVAL), за които са необходими промени в ЗМИП.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не се очакват положителни въздействия от изпълнението на Вариант 0.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

В случай, че не бъдат приети необходимите нормативни промени, очертани в Раздел 1 от настоящия формуляр, ще бъде препятствано ефективното прилагане на европейското законодателство в областта на мерките срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма в неговата цялост, както от страна на компетентните надзорни органи и другите компетентни държавни органи, на които ЗМИП е вменил конкретни функции, така и от страна на задължените субекти по закона. Това ще повлияе негативно на ефективността при прилагането на превантивното законодателство като цяло.

Ако не бъдат въведени ефективни механизми за разрешаване на несъответствията между информацията за действителна собственост в Търговския регистър и регистъра на ЮЛНЦ, както и за идентифициране на лицата, предоставящи услуги по дружествено управление, няма да бъдат отстранени констатираните слабости в тези направления, което ще доведе до частично и неефективно прилагане на правилата за борба срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма. Установените неточности и непълноти, включително и от технически характер, ще продължат да създават усложнения и проблеми при прилагането на закона от страна на надзорните органи, респ. и до затруднения при съобразяването на поведението на задължените лица с тези правила.

Вън от горепосоченото, допълнително отрицателно въздействие би оказал негативният репутационен ефект за страната при избор на Вариант 0. Непредприемането на реформи за постигане на напредък във всички области, за които непосредствените резултати от доклада на MONEYVAL за България са оценени с „ниска“ или „средна ефективност“, би довело до липса на доверие в компетентните надзорни институции и би засегнало както публичния, така и частния сектор.

Вариант 0 не предполага екологично въздействие върху заинтересованите страни.

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия: При избор на вариант 0 „Без действие“ не е налице въздействие върху малките и средните предприятия.

Административна тежест: При избор на вариант 0 „Без действие“ не следва промяна (вкл. увеличаване) на административната тежест за заинтересованите страни.

Вариант 1 „Предприемане на действия по подготовка на промени в ЗИД на ЗМИП в изпълнение на Плана за действие с мерки за адресиране на последващите ангажменти на Република България след присъединяването към Валутния механизъм II (ERM II), План за действие за ограничаване на рисковете от изпиране на пари и финансиране на тероризма,

установени в Националната оценка на риска, и част от Препоръките от Доклада за България от Петия оценителен кръг на Комитета на експертите за оценка на мерките срещу изпирането на пари към Съвета на Европа (MONEYVAL)“

Описание:

При този вариант ще бъде уреден нормативно кръгът от въпроси по т. 1.1 на раздел 1 на настоящия формуляр, които Директива (ЕС) 2018/843 изрично и императивно указва да бъдат уредени в националното законодателство, и ще бъде изпълнена съответната мярка от **Плана за действие с мерки за адресиране на последващите ангажименти на Република България след присъединяването към ERM II, План за действие за ограничаване на рисковете от изпиране на пари и финансиране на тероризма, установени в Националната оценка на риска, и част от Препоръките от Доклада за България от Петия оценителен кръг на Комитета на експертите за оценка на мерките срещу изпирането на пари към Съвета на Европа (MONEYVAL).**

За нормативното уреждане на посочените въпроси ще бъдат предложени следните основни нормативни изменения:

1. Изменения, насочени към създаване на ефективни механизми за идентифициране на лицата, които предоставят услуги по дружествено управление, включително задължение за вписването им в публичен регистър към министъра на правосъдието и на адекватни процедури за проверка на служителите, ангажирани в предоставянето на услуги по дружествено управление (напр. адвокати, счетоводители, данъчни съветници и др.). Действащото национално законодателство не съдържа достатъчно ефективни механизми за идентифициране на лицата, които предоставят този вид услуги. Разпоредбите на Директива (ЕС) 2018/843 и стандартите на FATF изискват тези лица да бъдат вписвани в публичен регистър, докато в ЗМИП е предвидено само изискване тези услуги да бъдат изрично посочени в предмета на дейност на лицата, които ги предоставят по занятие (чл. 105, ал. 4 от ЗМИП). С въведените със законопроекта промени се създава задължение за вписване в публичен регистър към министъра на правосъдието на лицата, извършващи дейности по чл. 4, т. 16 от ЗМИП по занятие. С последното се постигат в по-висока степен заложените в Директива (ЕС) 2018/843 цели, както и съответствие със стандартите на FATF. Създаването на новия регистър ще осигури по-голяма прозрачност, достоверност на публикуваната информация, както и възможност за своевременно установяване на несъответствия и респ. ефективното им отстраняване. Разширяват се изискванията за обучение и проверка на служителите на лицата по чл. 4 от ЗМИП.

2. Изменения, с които да бъде създаден ясен механизъм за разрешаване на несъответствия между информацията за действителна собственост в Търговския регистър и регистъра на ЮЛНЦ и информацията за действителна собственост, установена по други канали, както и въвеждане в регистрите на конкретна бележка за наличие на несъответствие.

С предложения законопроект се усъвършенства механизмът за разрешаване на несъответствия между информацията за действителна собственост в търговския регистър и регистъра на ЮЛНЦ и информацията за действителна собственост, установена по други канали, както и въвеждане в регистрите на конкретно вписване за наличие на уведомление за несъответствие. При сега действащата правна уредба, в случай на несъответствие между информацията за действителна собственост в съответния регистър и информацията за действителна собственост, установена по други канали, напр. в процеса по комплексна проверка съгласно ЗМИП, единственият начин за преодоляване на несъответствието е съдебно решение или заявление от самото юридическо лице или друго правно образувание. По-конкретно понастоящем има два възможни механизма за коригиране на несъответствието:

- Прилагането на разпоредбата на чл. 118, ал. 4 от ЗМИП по отношение на лице по чл. 61, ал. 1 или по чл. 62, ал. 1 от ЗМИП: ако лице, което след като е наказано с глоба или с имуществена санкция за неизпълнение на задължение за заявяване на вписване на данните по чл. 63, ал. 4 от ЗМИП, не

заяви вписване в определения срок, се наказва всеки месец до заявяване на вписването. Тези действия са от компетентност на Агенция по вписванията.

- Постановяването на съдебно решение въз основа на искане, направено от прокурор или друго заинтересовано лице. Съгласно чл. 29 от ЗТРРЮЛНЦ всяко лице, което има правен интерес, както и прокурорът, може да предяви пред окръжния съд по седалището на търговеца иск за установяване на нищожност или недопустимост на вписване, както и за несъществуване на вписано обстоятелство. Ако искът по чл. 29 от ЗТРРЮЛНЦ бъде уважен, заличаването на вписването се извършва от Агенция по вписванията въз основа на служебно изпратения от съда акт, както и по искане на заинтересованото лице или на прокурора.

Посочените по-горе два механизма са неефективни и този проблем е идентифициран както от Европейската комисия, така и от Комитета MONEYVAL към Съвета на Европа в приетия през месец май 2022 г. доклад за Република България. С предвидените в проекта изменения ще бъде повишена ефективността на прилаганите от компетентните държавните органи механизми за разрешаване на посочените несъответствия, като се гарантира както тяхното навременно констатиране, така и отстраняване.

Във връзка с информацията, която подлежи на вписване по партидите на юридическите лица, е въведено изрично изискване за вписване в търговския регистър, регистъра на юридическите лица с нестопанска цел и в регистър БУЛСТАТ на данни за характера и обема на правата, свързани със собствеността или упражняването на контрола, като промяната се налага с оглед на привеждането в съответствие на изискванията на чл. 30, параграф 5 и чл. 31, параграф 4 от Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 година за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 2006/70/ЕО на Комисията (Директива (ЕС) 2015/849).

В законопроекта е регламентиран и начинът, по който се уведомява лицето, по чиято партия е извършено вписването на наличие на уведомление за несъответствие. Със същия е въведена презумпция, че лицето е уведомено за вписването на несъответствието и за действията, които следва да предприеме, с изтичането на 1-месечен срок от вписването. С оглед защитата на правата на субектите, тази презумпция действа само когато уведомлението не е получено от законния представител на лицето или от негов пълномощник на вписания в съответния регистър адрес на управление. В допълнение, допълнително съображение за въвеждането на презумпцията е фактът, че регистрите, водени от Агенция по вписванията, са изцяло публични, (вкл. публични са и вписаните обстоятелства), а достъпът до тях е напълно свободен и безплатен. Уредени са действията, които лицето, по чиято партия е извършено вписването на наличие на уведомление за несъответствие, следва да предприеме. В случай че уведомлението за несъответствие е основателно, лицето следва да заяви промяна в своя действителен собственик, като приложи документите по чл. 63, ал. 4 от ЗМИП. В случай че уведомлението за несъответствие е неоснователно то лицето следва да заяви заличаване на вписаното наличие на уведомление за несъответствие, като представи документи по чл. 63, ал. 4, от които е видно, че вписаните в регистъра обстоятелства са верни, точни и актуални.

3. Изменения, насочени към коригиране на някои неточности и непълноти, установени в рамките на процедурата на Европейската комисия за проверка на съответствието с разпоредбите на Директива (ЕС) 2018/843 (Conformity check). Прецизирани са конкретни разпоредби, с които се постига по-пълно съответствие с изискванията на директивата.

4. Изменения от техническо естество, насочени към подобряване на прилагането на рамката, чиято необходимост е идентифицирана от надзорните органи (дирекция „Финансово разузнаване“ на ДАНС, Българската народна банка, Комисията за финансов надзор) в хода на прилагането на ЗМИП. С проекта са регламентирани функциите на Комисията за финансов надзор и Българската народна банка във връзка с упражняването на надзорни правомощия върху банките - инвестиционни посредници. Ясно са разграничени надзорните функции на всеки орган, с оглед избягване на дублирането на едни и същи правомощия от две или повече институции. С това допълнение в чл. 108 от проекта се изпълнява Препоръка по Непосредствен резултат 3 от Доклад за България от Пети оценителен кръг на Комитета на експертите за оценка на мерките срещу изпирането на пари (Комитета MONEYVAL) към Съвета на Европа.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Въвеждането на описаните нормативни промени ще повиши ефективността на националната система за превенция и противодействие на използване на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма.

Нормативното уреждане на кръга от въпроси по т. 1.1 на раздел 1 на настоящия формуляр ще позволи на страната да изпълнява с повишена ефективност задълженията си, произтичащи от Директива 2018/843, ще бъдат изпълнени съответните мерки от **Плана за действие с мерки за адресиране на последващите ангажименти на Република България след присъединяването към ERM II, Плана за действие за ограничаване на рисковете от изпиране на пари и финансиране на тероризма, установени в Националната оценка на риска**, и част от Препоръките от Доклада за България от Петия оценителен кръг на Комитета на експертите за оценка на мерките срещу изпирането на пари към Съвета на Европа (MONEYVAL).

Приемането на предложения нормативен акт се очаква да има значително положително въздействие върху ефективността на дейностите на държавните органи и институции, посочени като заинтересованите страни в раздел 3 от настоящия формуляр, в областта на борбата срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма. Отстраняването на констатираните неточности и непълноти ще способства за постигането на по-оперативен работен процес и съответствие с високите стандарти, заложи в европейското законодателство и международните стандарти в областта на борбата срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма. Последното се очаква да се отрази положително и при оценката на напредъка, който България ще трябва да докладва. Дейността на компетентните институции ще бъде повлияна положително и от предвиждането на ефективни механизми за идентифициране на лицата, които предоставят услуги по дружествено управление и адекватни процедури за проверка на служителите, ангажирани в предоставянето на този вид услуги, каквито липсват в действащата нормативна рамка. С вписването на тези лица в публичен регистър се постигат в по-висока степен заложените в Директива (ЕС) 2018/843 цели, както и съответствие със стандартите на FATF. С предвидените промени ще бъде повишена ефективността на прилаганите от компетентните държавните органи механизми за разрешаване на несъответствия между информацията за действителна собственост в Търговския регистър и регистъра на ЮЛНЦ и информацията за действителна собственост, установена по други канали. Последната мярка е наложителна с оглед значението за постигане на по-голяма прозрачност, достоверност на публикуваната информация, както и възможност за своевременно установяване на несъответствия и респ. ефективното им отстраняване.

Както задължените субекти по ЗМИП, така и техните клиенти, не се очаква да бъдат засегнати негативно от измененията. Въпреки въвеждането на новия регистър по чл. 9в от законопроекта и респ. създаването на нова административната тежест за категориите задължени лица, които извършват дейностите по чл. 4, т. 16 от ЗМИП, се очаква същите да бъдат положително повлияни от повишените гаранции за по-голяма сигурност в резултат на повишената ефективност на

превантивното законодателство срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма и на допълнителното разписване на част от мерките по закона.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Както задължените субекти по ЗМИП, така и техните клиенти, не се очаква да бъдат засегнати негативно от измененията. Не се очакват допълнителни разходи за лицата по чл. 4, т. 15, 16 и 18 във връзка с ясното дефиниране в закона на минимални изисквания за надеждност, доколкото такива би следвало да се прилагат на практика и към момента, вкл. с оглед изискванията на Търговския закон по отношение на лицата, които управляват и представляват търговските дружества.

Предвид липсата на ефективен механизъм за идентифициране на лица, които предоставят услуги по дружествено управление (чл. 4, т. 16 от ЗМИП), техният брой и естеството на услугите, които предоставят, не са известни, съответно на този етап не могат да се калкулират и потенциалните разходи от създаването на новия публичен регистър, извън преките разходи за такси за вписване в регистъра. Оценка може да се направи едва след като се вземат предвид техните брой, размер и естество на дейността.

Във връзка с въвеждането на механизъм за разрешаване на несъответствия между информацията за действителна собственост в Търговския регистър и регистъра на ЮЛНЦ, съответно в регистър БУЛСТАТ, и информацията за действителна собственост, установена по други канали, е възможно да възникнат дейности за изграждане на нова функционалност на двата регистъра. Тези дейности са оправдани, особено предвид описаните по-горе негативни последици за страната и бизнеса при липса на такъв механизъм.

Вариант 1 не предполага екологично въздействие върху заинтересованите страни.

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия: При избор на вариант 1 не е налице специфично въздействие върху малките и средните предприятия, освен върху тези от тях, които попадат в категорията на лицата по чл. 4, т. 15, 16 и 18 от ЗМИП.

Административна тежест: С проекта на нормативен акт се създават нови задължения за някои от задължените субекти по сега действащия ЗМИП. Част от тези задължения се състоят в удостоверяване по надлежния ред на липсата на определени обстоятелства, представляващи пречка за изпълняване на съответните дейности или заемане на длъжностите за лицата, извършващи дейности по чл. 4, т. 15, 16 или 18, както и прокурист, управител, член на управителен или контролен орган, на ограничено отговорен съдружник или действителен собственик на лице по чл. 4, т. 15, 16 и 18. Друго, предвидено в законопроекта, задължение е за вписване в нарочен регистър за лицата по чл. 4, т. 16 от ЗМИП. Предложените допълнения налагат предприемане на допълнителни действия за изпълнение на част от мерките, но същевременно с тях се внася по-голяма яснота по отношение на тяхното прилагане, което следва да улесни задължените субекти в изпълнение на законовите изисквания. Със създаването на нов публичен електронен регистър към министъра на правосъдието за извършване на дейностите по чл. 4, т. 16 ще бъде предвиден ефективен механизъм за идентифициране на лицата, предоставящи услуги по дружествено управление (вкл. и за проверка на служителите, ангажирани в тази дейност), което ще повиши ефективността на контрола по прилагането на мерките за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма от страна на компетентните надзорни органи.

Предвид горното се очаква известно повишаване на административната тежест за определени категории задължени лица. По отношение на лицата, извършващи дейностите по чл. 4, т. 15, 16 или 18 от ЗМИП, както и техните прокуристи, управители, членове на управителни или контролни органи, на ограничено отговорни съдружници или действителни собственици възниква ново

задължение за удостоверяване по надлежния ред на липсата на законово определените обстоятелства с оглед извършването на съответната дейност.

За лицата по чл. 4, т. 16 от ЗМИП (лицата, които по занятие предоставят: адрес на управление, адрес за кореспонденция, офис и/или други сходни услуги за целите на регистрацията и/или функционирането на юридическо лице или друго правно образувание; услуги по учредяване, регистриране, организиране на дейността и/или управление на търговец или на друго юридическо лице, или друго правно образувание; услуги по доверително управление на имущество или на лице по буква "б") се увеличава административната тежест, доколкото по отношение на тях до този момент не е съществувало задължение за вписване в публичен регистър към министъра на правосъдието като условие за извършване на посочените дейности.

По отношение на предвидения в законопроекта механизъм за разрешаване на несъответствия между информацията за действителна собственост в Търговския регистър и регистъра на ЮЛНЦ и информацията за действителна собственост, установена по други канали, не се очаква създаване на значителна административна тежест. Напротив, при сега действащата правна уредба са налице два механизма за коригиране на несъответствието (разгледани в т. 1.2), които са неефективни и създават по-висока административна тежест спрямо механизма, който се предлага да бъде уреден.

Не се предвижда последваща оценка на въздействието на измененията в настоящия ЗИД на ЗМИП, тъй като предстои цялостна промяна на рамката на мерките срещу изпиране на пари и финансиране на тероризма във връзка с новия законодателен пакет на Европейската комисия в тази област, който се очаква да бъде приет от Съвета на ЕС и Европейския парламент. След окончателното приемане на новата рамка на ниво ЕС, ще бъде осъществена оценка на въздействието при изготвянето на транспониращата национална рамка.

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

5.1. По проблем 1:

		Вариант 0 „Без действие“	Вариант 1 „Предприемане на действия по подготовка на промени в ЗИД на ЗМИП в изпълнение на Плана за действие с мерки за адресиране на последващите ангажименти на Република България след присъединяването към Валутния механизъм II (ERM II), План за действие за ограничаване на рисковете от изпиране на пари и финансиране на тероризма, установени в Националната оценка на риска, и част от Препоръките от Доклада за България от Петия оценителен кръг на Комитета на експертите за оценка на мерките срещу изпирането на пари към Съвета на Европа (MONEYVAL)“
Ефективност	Цел: „Укрепване на рамката за борба с изпирането на пари и финансирането и привеждането и в пълно съответствие с международните стандарти“	3) ниска	1) висока

Ефикасност	Цел: „Укрепване на рамката за борба с изпирането на пари и финансирането и привеждането и в пълно съответствие с международните стандарти“	3) ниска	1) висока
Съгласуваност	Цел: „Укрепване на рамката за борба с изпирането на пари и финансирането и привеждането и в пълно съответствие с международните стандарти“	3) ниска	1) висока

6. Избор на препоръчителен вариант:

Вариант 1 „Предприемане на действия по подготовка на промени в ЗИД на ЗМИП в изпълнение на Плана за действие с мерки за адресиране на последващите ангажименти на Република България след присъединяването към Валутния механизъм II (ERM II), План за действие за ограничаване на рисковете от изпиране на пари и финансиране на тероризма, установени в Националната оценка на риска, и част от Препоръките от Доклада за България от Петия оценителен кръг на Комитета на експертите за оценка на мерките срещу изпирането на пари към Съвета на Европа (MONEYVAL)“

Препоръчва се избор на вариант 1, тъй като същият се отличава с по-висока ефективност и съгласуваност, което обуславя неговото предимство пред вариант 0. Непредприемането на действия (вариант 0) не може да преодолее посочените в т. 1 проблеми, чието отстраняване изисква законодателна промяна. Също така вариант 0 води редица рискове за публичния и частния сектор, посочени и по-горе, а именно: откриване на наказателна процедура спрямо България за нехармонизиране с европейското законодателство, невъзможност страната да се присъедини към еврозоната, и включване на България в „сивия списък“ на FATF поради неотговаряне на критиките на комитета Moneyval.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

По проблем 1:

- ☒ Ще се увеличи
☐ Ще се намали
☐ Няма ефект

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

- ☒ Да
☐ Не

.....
.....

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

☒ Да

☐ Не

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

☒ Актът засяга пряко МСП

☐ Актът не засяга пряко МСП

Актът засяга пряко някои МСП, описани по-горе, включително във връзка с необходимостта от вписване в регистър, вкл. нова такса, промяна в съществуващи задължения и други.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Не са идентифицирани рискове по прилагането на препоръчителния вариант.

7. Консултации:

☒ Проведени са консултации

Проведени са обществени консултации съгласно чл. 26, ал. 3 от Закона за нормативните актове (ЗНА).

Законопроектът е съгласуван с всички министерства, дирекциите от администрацията на Министерския съвет, с чиято функционална компетентност е свързан, както и с надзорните органи (БНБ, КФН, НАП, ДАНС) и с други държавни органи (Агенция по вписванията, Комисия за защита на личните данни) в съответствие с чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и неговата администрация.

Законопроектът е съгласуван и на основание чл. 3, ал. 4, т. 2 от Постановление № 85 на Министерския съвет от 2007 г. за координация по въпросите на Европейския съюз в рамките на Работна група 26 „Финансови услуги”.

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

☐ Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

☒ Да

☐ Не

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

☐ Да

☒ Не

10. Приложения:

- Без приложения.

11. Информационни източници:

План за действие с мерки за адресиране на последващите ангажменти на Република България след присъединяването към ERM II - <https://www.minfin.bg/bg/1464>

План за действие за ограничаване на рисковете от изпиране на пари и финансиране на тероризма, установени в Националната оценка на риска, приет с Решение № 672 на Министерския съвет от 17 септември 2021 г.

Доклад за България от Петия оценителен кръг на Комитета на експертите за оценка на мерките срещу изпирането на пари към Съвета на Европа (MONEYVAL) -

<https://www.coe.int/en/web/moneyval/-/moneyval-calls-on-bulgaria-to-improve-use-of-financial-intelligence-investigation-and-prosecution-confiscations-regime-and-other-measures-to-combat-mo>

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:**Име и длъжност:**

Снежанка Колева, директор на дирекция „Регулация на финансовите пазари“

Дата: 24.04.2023 г.

Подпис: